Suomen veroasiantuntijat ry
Sari Katajainen
veroasiantuntija

LAUSUNTO HE 18/2021 vp

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Muutokset ovat merkittäviä kansainvälistä kuluttajakauppaa harjoittaville yrityksille eikä niiden omaksuminen ja soveltaminen käytännössä ole kaikille yrityksille, joita ne koskevat, aivan yksinkertainen asia.

1. Tästä yhtenä esimerkkinä nostaisin esiin terminologian, joka johdonmukaisesti perustuu EU-säännöksiin, mutta joka voi aiheuttaa käytännön haasteita tai jopa sekaannuksia. Erityisesti käsitteet ”maahantuonnin erityisjärjestelmä” ja ”tuonnin erityisjärjestely”, josta myös käytetään hallituksen esityksessä pidempää muotoa maahantuonnin erityisjärjestely, ovat kovin lähellä toisiaan, jolloin sekaannusten riskiä ei voida sulkea täysin pois.

2. Lain voimaantulon ja siirtymäsäännösten osalta hallituksen esityksen mukaan tavaroiden etämyyntien osalta Yhteisön laajuista 10 000 euron raja-arvoa tarkastellaan vasta lain voimaantulon jälkeen tapahtuneet etämyynnit huomioiden. Koska tähän raja-arvoon luetaan myös sähköisten palvelujen myynti kuluttajille, yritysten velvoitteiden selvittämiseksi olisi tärkeää todeta yksiselitteisesti, onko sähköisten palvelujen myyntimaata määritettäessä tarkoitus huomioida 10 000 euron raja-arvossa näiden palvelujen osalta kuitenkin koko kalenterivuoden 2021 myynnit.

3. Joka tapauksessa EU-vaatimuksista johtuen yhäkin vaikuttaisi jatkuvan se tilanne, että yritysten voi olla hankala ennakoida raja-arvon tarkkaa ylittymisajankohtaa ja hoitaa oikea-aikaisesti rekisteröintejä ja laskutuksia muutosajankohdasta lukien muutoin kuin valitsemalla jo alkujaan kulutusmaa verotusmaaksi.

4. Maahantuonnin erityisjärjestelmän välittäjävaatimuksen osalta olisi hyvä tarkentaa mihin EU:n ulkopuolisiin maihin sijoittautuneilta elinkeinonharjoittajilta välittäjää ei käytännössä vaadita, koska uusia säännöksiä on kuitenkin sovellettava jo melko pian. Komission tiedonanto ei taida olla vielä saatavilla. Näitä lienevät lähinnä Norja ja mahdollisesti Iso-Britannia.

5. Lisäksi olisi huomioitava erityisalueet kuten Ahvenanmaalle sijoittautuneet yritykset, voidaanko niiltäkin edellyttää välittäjää tai voisiko välittäjä olla sijoittautunut Ahvenanmaalle vai tulkitaanko tämä sijoittautuneeksi yhteisön ulkopuolelle? Ymmärrän komission ei-sitovien kannanottojen perusteella että välittäjävaatimusta ei voida ainakaan täysin sulkea pois.

6. Lopuksi nostaisin esiin huolen siitä, että uusien säännösten myötä toisistaan riippumattomille osapuolille voi aiempaa useammin aiheutua yhteisvastuuta veroista EU-vaatimuksiin perustuen.

7. Näistä esimerkkinä sähköisen rajapinnan laaja vastuu täytäntöönpanoasetukseen perustuen mukaan lukien tilanteet, joissa myyjä on mahdollisesti toimittanut myöhemmin virheelliseksi osoittautunutta tietoa, esim. tuotteesta (verokanta) tai tavaran lähtöpaikasta (esimerkiksi EU-tavaramyynti, maan sisäinen tavaramyynti, unionin ulkopuolelta maahantuotava tavara). Transaktioiden korkea määrä huomioiden tällaista voi hyvinkin tapahtua täysin tahattomasti. Toinen esimerkki vastuista on maahantuonnin erityisjärjestelmän valinnan myötä välittäjän ja verovelvollisen yhteisvastuu.

8. Vielä nostaisin huolen yllättävistä vastuista ja riskeistä. Kun tavaroiden tuonti on vapautettu verosta erityisjärjestelmää sovellettaessa ja luovuttajan maahantuonnin erityisjärjestelmän arvonlisäverotunniste on annettu tuontijäsenvaltion tullitoimipaikalle, luovuttaja ja mahdollisesti myös välittäjä ovat vastuussa etämyynnin arvonlisäveron suorittamisesta. Tunnisteen oikeudeton käyttö maahantuonnissa tuonti-ilmoituksilla ei saisi johtaa järjestelmän valinneen luovuttajan ja välittäjän kannalta täysin ennakoimattomiin vastuisiin.

9. Viimeiseksi nostan esille huolen siitä, että jos kuluttaja, tavaroiden tilaaja, on suorittanut ostostaan arvonlisäverollisen hinnan tavaraa ostaessaan myyjälle tai sähköiselle rajapinnalle, veroa ei tulisi voida periä tavaroiden tilaajalta enää uudelleen maahantuonnin yhteydessä, vaikka myyjä tai sähköinen rajapinta ei perimäänsä veroa tilittäisikään. Tilaaja ei voine maksua tehdessään tarkistaa sitä, onko myyjä tai sähköinen rajapinta valinnut maahantuonnin erityisjärjestelmän tai näiden kyseisessä järjestelmässä annetun arvonlisäverotunnisteen voimassaoloa, joten tilaajan on voitava luottaa siihen, että verollisen hinnan maksettuaan mahdollisesta maahantuonnin arvonlisäverosta vastaa tavaran myyjä, sähköinen rajapinta tai välittäjä.

Sari Katajainen
veroasiantuntija
Suomen Veroasiantuntijat ry